

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۷
بخش نخست: سیر تاریخی حمل و نقل چند وجهی و مقررات ناظر بر آن، قرارداد حمل و نقل، مفاهیم و ویژگی‌های کنوانسیون‌های حمل چند وجهی و تک وجهی و موارد خارج از شمول آن‌ها.....	۲۱
فصل نخست: اهمیت حمل و نقل چند وجهی و تاریخچه آن.....	۲۱
فصل دوم: وضع حقوقی و مقررات حوزه حمل و نقل چند وجهی کالا.....	۲۴
مبحث نخست: وضعیت حاکم بر حمل و نقل چند وجهی کالا.....	۲۴
مبحث دوم: مقررات ژنو ۱۹۸۰.....	۳۲
گفتار نخست: پیشینه کنوانسیون ژنو ۱۹۸۰.....	۳۳
۱- اقدامات کمیته بین‌المللی دریایی.....	۳۳
۲- پیش‌نویس مقررات ژنو.....	۳۵
۳- مقررات توکیو.....	۳۵
۴- اقدامات موسسه یکسان سازی حقوق خصوصی «UNIDROIT».....	۳۵
۵- کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا «ECE».....	۳۶
۶- پیش‌نویس «TCM».....	۳۶
۷- پیش‌نویس کارگروه مقدماتی بین‌المللی.....	۳۶
گفتار دوم: کنوانسیون حمل و نقل چند وجهی کالا.....	۳۷
مبحث سوم: مقررات UNCTAD/ ICC.....	۳۹
گفتار نخست: مقررات اتاق بازرگانی بین‌المللی ICC.....	۳۹
گفتار دوم: مقررات UNCTAD/ICC 1992.....	۴۰
مبحث چهارم: مقررات رتردام.....	۴۱
گفتار نخست: ضرورت تصویب کنوانسیون رتردام.....	۴۱
گفتار دوم: فرایند تصویب کنوانسیون رتردام.....	۴۲
بند نخست: اقدامات کمیته بین‌المللی دریانوردی CMI.....	۴۲
بند دوم: اقدامات آنسیترال.....	۴۵
مبحث پنجم: سایر مقررات حمل و نقل تک وجهی.....	۴۸
گفتار نخست: مقررات حمل و نقل دریایی.....	۴۹

۶ □ حقوق حمل و نقل چند وجهی (ترکیبی)

- ۱- مقررات لاهه ۴۹
- ۲- مقررات لاهه-ویزی ۵۰
- ۳- کنوانسیون هامبورگ ۵۲
- گفتار دوم: مقررات حمل و نقل جاده‌ای یا CMR ۵۴
- گفتار سوم: مقررات حمل و نقل ریلی ۵۷
- بند نخست: اهمیت حمل و نقل ریلی ۵۷
- بند دوم: سازمان بین‌الدولی (OTIF) ۵۸
- بند سوم: کنوانسیون بین‌المللی حمل و نقل کالا با راه‌آهن (COTIF) ۶۰
- بند چهارم: مقررات یکنواخت CIM ۶۴
- گفتار چهارم: مقررات حمل و نقل هوایی ۶۶
- بند نخست: اهمیت حمل و نقل هوایی ۶۶
- بند دوم: کنوانسیون ورشو ۶۷
- بند سوم: کنوانسیون مونترآل ۶۹
- گفتار پنجم: حمل و نقل از طریق آب‌راه‌های داخلی (کنوانسیون CMNI) ۷۰
- فصل سوم: قلمرو شمول حمل و نقل چند وجهی ۷۱
- مبحث نخست: دامنه شمول مقررات ژنو ۷۳
- مبحث دوم: دامنه شمول مقررات UNCTAD/ICC 1992 ۷۵
- مبحث سوم: دامنه شمول مقررات رتردام ۷۵
- گفتار نخست: قلمرو عملیاتی کنوانسیون رتردام ۷۷
- گفتار دوم: قلمرو قراردادی کنوانسیون رتردام و رفع تضاحم با سایر مقررات
- بین‌المللی و ملی ۸۱
- فصل چهارم: قلمرو شمول سایر مقررات حمل و نقل ۸۵
- مبحث نخست: دامنه شمول مقررات CMR ۸۵
- مبحث دوم: دامنه شمول مقررات CMNI ۸۹
- مبحث سوم: دامنه شمول مقررات حمل و نقل هوایی ۹۰
- مبحث چهارم: دامنه شمول مقررات حمل و نقل ریلی ۹۳
- مبحث پنجم: دامنه شمول مقررات حمل و نقل دریایی ۹۷
- فصل پنجم: مفاهیم و اصطلاحات رایج در حمل و نقل چند وجهی کالا ۹۸
- مبحث نخست: حمل و نقل چند وجهی ۹۸
- مبحث دوم: قرارداد حمل و نقل چند وجهی ۱۰۱
- گفتار نخست: انواع بارنامه‌های دریایی ۱۰۲
- گفتار دوم: قرارداد حمل و نقل چند وجهی در مقررات ژنو ۱۰۶
- گفتار سوم: عدول از قرارداد ۱۰۸

فهرست مطالب □ ۷

گفتار چهارم: قراردادهای حمل و نقل اختیاری یا نامعین.....	۱۱۱
گفتار پنجم: خصوصیات و ماهیت حقوقی قرارداد حمل و نقل در حقوق داخلی.....	۱۱۲
بند نخست: نظریه مبنی بر اجاره بودن ماهیت قرارداد حمل و نقل.....	۱۱۲
بند دوم: نظریه مبنی بر وکالت بودن ماهیت قرارداد حمل و نقل.....	۱۱۳
بند سوم: نظریه مبنی بر ودیعه بودن ماهیت قرارداد حمل و نقل.....	۱۱۴
بند چهارم: نظریه مبنی بر مقاطعه بودن ماهیت قرارداد حمل و نقل.....	۱۱۴
بند پنجم: نظریه مبنی بر جعاله بودن ماهیت قرارداد حمل و نقل.....	۱۱۵
مبحث سوم: متصدی حمل و نقل چند وجهی.....	۱۱۵
گفتار نخست: متصدی حمل در مقررات حمل و نقل دریایی.....	۱۱۷
بند نخست: متصدی حمل و نقل واقعی.....	۱۲۰
بند دوم: طرف مجری.....	۱۲۱
گفتار دوم: متصدی حمل در مقررات حمل و نقل هوایی.....	۱۲۳
گفتار سوم: متصدی حمل در مقررات حمل و نقل زمینی (ریل و جاده).....	۱۲۴
بند نخست: اقسام متصدی حمل و نقل.....	۱۲۵
گفتار چهارم: متصدی حمل در مقررات حمل و نقل آبراهه‌ای CMNI.....	۱۲۷
گفتار پنجم: متصدی حمل در مقررات حمل و نقل چند وجهی.....	۱۲۸
مبحث چهارم: کالا.....	۱۳۳
گفتار نخست: کالا در مقررات حمل و نقل دریایی.....	۱۳۳
گفتار دوم: کالا در مقررات حمل و نقل ریلی.....	۱۳۸
گفتار سوم: کالا در مقررات حمل و نقل جاده‌ای.....	۱۴۲
گفتار چهارم: کالا در مقررات حمل و نقل هوایی.....	۱۴۳
گفتار پنجم: کالا در مقررات ژنو.....	۱۴۴
فصل ششم: نوآوری‌های کنوانسیون «رتردام».....	۱۴۴
مبحث نخست: قراردادهای حجمی.....	۱۴۴
مبحث دوم: اسناد الکترونیکی حمل کالا.....	۱۵۸
مبحث سوم: حمل «درب به درب» کالا.....	۱۶۲
مبحث چهارم: مسئولیت تضامنی متصدی حمل و نقل با مجری حمل.....	۱۶۶
بخش دوم: مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی کالا و موارد معافیت از	
مسئولیت.....	
فصل نخست: مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی، شرایط تحقق، مبنا و آثار	
مسئولیت.....	۱۷۲
مبحث نخست: کلیاتی در باب مسئولیت مدنی.....	۱۷۲

۸ □ حقوق حمل و نقل چند وجهی (ترکیبی)

- گفتار نخست: مفهوم مسئولیت مدنی و انواع آن ۱۷۳
- بند نخست: تعریف مسئولیت مدنی ۱۷۳
- بند دوم: انواع مسئولیت ۱۷۵
- بند سوم: اثبات تقصیر ۱۸۲
- مبحث دوم: شرایط مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی ۱۸۴
- گفتار نخست: تحقق ضرر ۱۸۵
- بند نخست: تلف کالا ۱۸۶
- بند دوم: خسارت فیزیکی به کالاها ۱۸۹
- بند سوم: خسارت ناشی از تأخیر در تحویل کالا ۱۸۹
- بند چهارم: سایر خسارات ۱۹۶
- گفتار دوم: فرض مسئولیت ۲۱۱
- بند نخست: نوع تعهد ایمنی در مسئولیت متصدی حمل و نقل ۲۱۲
- گفتار سوم: رابطه سببیت ۲۱۵
- بند نخست: رابطه سببیت میان انجام نشدن تعهد و ورود ضرر ۲۱۵
- بند دوم: رابطه سببیت میان فعل متعهد و انجام نشدن قرارداد ۲۱۶
- مبحث سوم: مدت زمان مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی ۲۱۶
- گفتار نخست: مدت زمان مسئولیت متصدی حمل و نقل زمینی (ریل و جاده) ۲۱۷
- گفتار دوم: مدت زمان مسئولیت متصدی حمل و نقل هوایی ۲۱۸
- گفتار سوم: مدت زمان مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی ۲۱۹
- گفتار چهارم: مقررات ژنو ۲۲۶
- مبحث چهارم: سیستم دریافت و تحویل کالا توسط متصدی حمل و نقل چند وجهی ۲۲۸
- گفتار نخست: اخذ و تحویل کالا در سیستم FCL ۲۲۹
- گفتار دوم: اخذ و تحویل کالا در سیستم LCL ۲۳۰
- گفتار سوم: ضوابط تحویل کالا در کنوانسیون رتردام ۲۳۱
- ۱- تحویل کالا به هنگامی که هیچ سند قابل انتقال حمل یا سابقه الکترونیکی قابل انتقال حمل صادر نشده است. ۲۳۴
- ۲- تحویل کالا به هنگامی که سند حمل غیرقابل انتقالی که تسلیم را مقرر می دارد صادر شده است. ۲۳۵
- ۳- تحویل کالا به هنگامی که سند قابل انتقال حمل یا سابقه الکترونیکی قابل انتقال حمل صادر شده است. ۲۳۶
- ۴- کالاهایی که تحویل نشده باقی می ماند. ۲۳۸
- گفتار چهارم: حق نظارت و طرف ناظر در کنوانسیون رتردام ۲۴۲
- بند نخست: شروط اعمال حق نظارت ۲۴۵

فهرست مطالب □ ۹

بند دوم: تغییرات در حق نظارت با توافق	۲۴۷
مبحث پنجم: رژیم حاکم بر مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی	۲۴۹
گفتار نخست: انواع سیستم‌های مسئولیت	۲۴۹
بند نخست: سیستم یکپارچه مسئولیت	۲۵۰
بند دوم: سیستم شبکه‌ای مسئولیت	۲۵۲
بند سوم: سیستم مسئولیت تعدیل یافته	۲۵۵
گفتار دوم: سیستم مسئولیت کنوانسیون ژنو و مقررات UNCTAD/ICC 1992	۲۵۶
گفتار سوم: سیستم مسئولیت کنوانسیون رتردام	۲۵۸
گفتار چهارم: مفهوم «قرارداد فرضی» در کنوانسیون رتردام	۲۶۳
مبحث ششم: مبنای مسئولیت متصدی در حقوق حمل و نقل کالا	۲۶۴
گفتار نخست: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در کنوانسیون بروکسل	۲۶۶
گفتار دوم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در کنوانسیون هامبورگ	۲۶۸
گفتار سوم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در کنوانسیون رتردام	۲۶۹
گفتار چهارم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در کنوانسیون ژنو	۲۷۶
گفتار پنجم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در مقررات UNCTAD/ICC	
1992	۲۷۸
گفتار ششم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در حقوق اسلام	۲۷۹
گفتار هفتم: بررسی مسئولیت متصدی حمل و نقل در قوانین موضوعه ایران	۲۸۳
بند نخست: بررسی مسئولیت متصدی حمل و نقل در قوانین مدنی و تجارت	۲۸۳
بند دوم: تفاوت قوانین مدنی و تجارت در مورد قرارداد حمل و نقل	۲۸۴
بند سوم: بررسی مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل در قوانین مدنی و تجارت	۲۸۶
فصل دوم: مسئولیت عوامل متصدی حمل و نقل چند وجهی	۲۹۰
مبحث نخست: حدود مسئولیت عوامل متصدی حمل و نقل	۲۹۰
مبحث دوم: حمایت از عوامل متصدی در قرارداد حمل و نقل کالا	۲۹۱
گفتار نخست: شرط هیمالایا	۲۹۲
گفتار دوم: شرط منع اقامه دعوی مستقیم	۲۹۴
گفتار سوم: شرط باز تودیع کالا	۲۹۵
مبحث سوم: مسئولیت متصدی حمل ناشی از فعل یا ترک فعل عوامل و سایر اشخاص دخیل در حمل و نقل	۲۹۵
بخش سوم: موارد معافیت از مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی	۲۹۹
فصل نخست: تحدید مسئولیت متصدی حمل و نقل چند وجهی	۲۹۹
مبحث نخست: تحدید مسئولیت در کنوانسیون رتردام	۲۹۹

- مبحث دوم: تحدید مسئولیت در کنوانسیون ژنو ۳۰۷
- الف) حمل و نقل چند وجهی با یک مرحله دریایی (حمل و نقل چند وجهی
خیس) ۳۰۷
- ب) حمل و نقل چند وجهی فاقد مرحله دریایی (حمل و نقل چند وجهی خشک) ۳۰۸
- مبحث سوم: استثنائات تحدید مسئولیت متصدی حمل و نقل ۳۰۸
- گفتار نخست: عمد یا تقصیر سنگین ۳۰۸
- گفتار دوم: اعلام ارزش کالا توسط فرستنده ۳۱۰
- گفتار سوم: توافق متصدی حمل و نقل و فرستنده کالا در خصوص سقف مسئولیت ۳۱۰
- گفتار چهارم: اعمال سیستم شبکه‌ای تعدیل یافته یا محدود ۳۱۲
- فصل دوم: رژیم مسئولیت اقماری ۳۱۳
- مبحث نخست: کالاهای خطرناک ۳۱۴
- مبحث دوم: حمل کالاها بر روی عرشه کشتی ۳۱۸
- مبحث سوم: حمل حیوانات زنده ۳۲۱
- مبحث چهارم: حمل و نقل تحت شرایط یا حمل و نقل کالاهای خاص ۳۲۲
- فصل سوم: موارد معافیت از مسئولیت در معنای اخص ۳۲۴
- مبحث نخست: موارد ناشی از علل غیرقابل انتساب به متصدی حمل و نقل ۳۲۶
- گفتار نخست: قوه قهریه یا بلایای طبیعی ۳۲۷
- گفتار دوم: عوامل ناشی از بر هم خوردن نظم عمومی ۳۲۷
- گفتار سوم: عوامل ناشی از ایجاب نظم عمومی ۳۲۸
- گفتار چهارم: آتش سوزی در کشتی ۳۲۸
- گفتار پنجم: اعتصاب ۳۲۹
- گفتار ششم: عیوب مخفی ۳۳۰
- مبحث دوم: موارد مربوط به فرستنده یا کالا ۳۳۱
- گفتار نخست: فعل یا ترک فعل فرستنده ۳۳۱
- گفتار دوم: عیوب ذاتی کالا ۳۳۲
- گفتار سوم: نقص در بسته‌بندی و کامل نبودن علائم و مشخصات کالا ۳۳۲
- مبحث سوم: موارد مبتنی بر احسان و حسن نیت متصدی حمل و نقل ۳۳۳
- گفتار نخست: نجات اشخاص و اموال ۳۳۳
- گفتار دوم: حفظ محیط زیست ۳۳۵
- بخش چهارم: اثبات مسئولیت متصدی حمل و نقل و دعوی جبران خسارت ۳۳۷
- فصل نخست: طرفین دعوا (خواهان و خوانده) ۳۳۷
- مبحث نخست: خواهان ۳۳۸

۳۳۸	گفتار نخست: خواهان در دعوی مبتنی بر قرارداد
۳۴۱	بند نخست: فرستنده کالا
۳۴۱	بند دوم: گیرنده کالا یا ذینفع ظهرنویسی
۳۴۳	بند سوم: نمایندگان
۳۴۳	بند چهارم: خریدار کالا پس از رسیدن آن به مقصد
۳۴۴	بند پنجم: بیمه‌گران
۳۴۵	گفتار دوم: خواهان در دعوی مبتنی بر ضمان قهری
۳۴۶	مبحث دوم: خوانده
۳۴۶	گفتار نخست: خوانده در دعوی مبتنی بر قرارداد
۳۴۷	بند نخست: مالک کشتی
۳۴۷	بند دوم: مستأجر کشتی
۳۴۸	گفتار دوم: خوانده در دعوی مبتنی بر ضمان قهری
۳۴۸	بند نخست: متصدی حمل
۳۴۸	بند دوم: متصدی حمل واقعی
۳۴۹	بند سوم: خدمه و نمایندگان متصدی حمل
۳۵۱	فصل دوم: شرایط زمانی و مکانی دعوی
۳۵۲	مبحث نخست: مهلت اقامه دعوی
۳۵۲	گفتار نخست: مرور زمان طرح دعوی
۳۵۴	گفتار دوم: شروع مرور زمان
۳۵۷	گفتار سوم: قطع مرور زمان
۳۶۰	گفتار چهارم: تمدید مرور زمان
۳۶۱	مبحث دوم: دادگاه صالح
۳۶۷	نتیجه گیری
۳۷۳	منابع و مأخذ